

Zienswijze

Tele2 Nederland B.V., en
EspritXB B.V.

op het ontwerp voor het

AANVULLEND BESLUIT MARKT-
ANALYSE VASTE TELEFONIE 2011

van 7 december 2011
(OPTA/AM/2011/202784)

Openbare versie

18 januari 2012

TELE2

EspritXB

Zienswijze
AANVULLEND BESLUIT
MARKTANALYSE VASTE TELEFONIE
2011

Zienswijze Tele2 Nederland B.V. ("Tele2") en EspritXB B.V. ("EspritXB") op het ontwerp voor het Aanvullend besluit Marktanalyse Vaste Telefonie 2011 van 7 december 2012 (OPTA/AM/2011/202784).

18 januari 2012

OPENBARE VERSIE

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
2	Bedenkingen bij de voorgestelde retailregulering	3
2.1	Vaststelling retailopslag is intransparant.....	4
2.2	Daadwerkelijke retailkosten KPN zijn hoger dan 18,6%.....	4
2.3	REO en niet EEO moet basis zijn voor retailopslag.....	4
2.4	Prijspremie-effect leidt op zichzelf ook al tot een opslag van meer dan 18,6%....	5
2.5	Momentopname.....	5
2.6	Nader onderzoek vereist.....	6
2.7	Non discriminatie en transparantie.....	6
2.8	Effecten op bundels.....	8
2.9	Bundeling met verkeer	8
2.10	Aandachtspunten in verband met de berekening van de ondergrens	8
2.11	WLR over glasvezel (FttO).....	9
3	Bedenkingen bij het voorgestelde moment waarop de verplichtingen in het Aanvullend besluit Marktanalyse Vaste Telefonie 2008 zouden komen te vervallen.	9

1 Inleiding

1. Retailregulering op de zakelijke retailmarkt is passend en noodzakelijk. De concurrentiële ontwikkeling vanaf 1 januari 2010 spreekt wat dat betreft boekdelen. Tele2 en EspritXB hebben daar voortdurend in consultaties en juridische procedures op gewezen, ondermeer:

- tijdens de consultatie van het Marktanalysebesluit 2008 en de daarop volgende beroepsprocedures.

Zie ondermeer (i) de zienswijzen op het ontwerpbesluit Marktanalyse Vaste Telefonie van ACT en van Tele2, Atlantic Telecom en Pretium Telecom, beiden van 8 september 2008 en (ii) de beroepsgronden van Tele2, Atlantic Telecom en Pretium Telecom van 14 augustus 2009 en de overige processtukken in de procedure AWB 09/212 S2.

Deze procedures hebben geresulteerd in de uitspraak van het CBb van

30 september 2011, waarin het CBb overweegt (overw. 10.8):

“Naar het oordeel van het College heeft OPTA geen 'clear evidence' aangedragen voor haar verwachting dat de zakelijke retailmarkt binnen een overzienbare termijn neigt naar daadwerkelijk concurrentie. De daartoe door OPTA in het bestreden besluit (zie randnummers 982 tot en met 985) genoemde ontwikkelingen hebben het College daarvan niet kunnen overtuigen in het licht van hetgeen hiervoor reeds is overwogen en gezien de door OPTA in het kader van de dominantieanalyse van de zakelijke retailmarkt in aanwezigheid van wholesaleregulering getrokken conclusie dat de positie van KPN op deze markt nog zo sterk is, dat de markt niet concurrerend is.”

- in het kader van het spoedverzoek ex art. 6b.3 Tw van 18 januari 2010 en de daarop volgende beroepsprocedure.

Zie ondermeer (i) het verzoekschrift van Tele2, Atlantic Telecom en Pretium Telecom van 18 januari 2010 en (ii) de beroepsgronden van Tele2, Atlantic Telecom, Pretium Telecom en BT Nederland van 18 mei 2010 en de overige processtukken in de procedure AWB 10/375 S2.

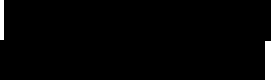
- In de recente zienswijze en dupliek op het ontwerpbesluit Vaste Telefonie 2011.

Zie (i) Zienswijze Tele2, Pretium Telecom en EspritXB van 8 september 2011, in het bijzonder par. 4.3, en (ii) Dupliek van Tele2, Pretium Telecom en EspritXB van 21 oktober 2011 betreffende de verplichtingen marktanalyse Vaste Telefonie en de non-discriminatieverplichtingen marktanalyse Vaste Telefonie en marktanalyse Ontbundelde toegang, in het bijzonder randnummer 7 onder ii.

2. Tele2 en EspritXB handhaven hetgeen zij in voornoemde procedures naar voren hebben gebracht. Dat geldt voor alle onderwerpen die in het ontwerp aanvullende besluit 2011 aan de orde komen. Zij verzoeken OPTA de desbetreffende in die procedures ingediende stukken – voor zover zij de in het ontwerpbesluit behandelde onderwerpen betreffen – hier als herhaald en ingelast te beshouwen.
3. Dat geldt ook voor de onderwerpen in het ontwerpbesluit die ook buiten het onderwerp retailregulering van belang zijn, zoals de marktafbakening, dominantieanalyse, mededingingsproblemen, wholesalerverplichtingen en de voorgestelde ND-5 regulering. Over die onderwerpen hebben Tele2 en EspritXB in hun zienswijze van 8 september 2011 op het conceptbesluit vaste

Telefonie van 14 juli 2011 en de dupliek van 21 oktober 2011 hun reactie gegeven. Die zienswijzen zijn, voor zover deze reactie op het aanvullend concept daarvan niet afwijkt, onverkort van kracht.

Wijziging marktafbakening

4. Het ontwerpbesluit ziet primair op de instandhouding van (verscherpte) retailregulering naar aanleiding van de eerder genoemde uitspraak van het CBb. In het navolgende zullen Tele2 en EspritXB ingaan op die retailregulering. In het ontwerpbesluit heeft echter ook een wijziging van de marktafbakening plaatsgevonden. ISDN1 wordt niet langer tot de retailmarkt voor enkelvoudige gesprekken gerekend, maar tot de retailmarkt voor tweevoudige gesprekken.
5. Naar inzicht van Tele2 en EspritXB is deze wijziging terecht. ISDN1 is een marketing aanpassing op een ISDN2 aansluiting waarbij er aan de dienstverlening technisch niets verandert.
6. In hun zienswijze van 8 september 2011 op het ontwerp Marktanalyse besluit Vaste Telefonie van 14 juli 2011 en hun dupliek van 21 oktober 2011 hebben Tele2 en EspritXB echter ook gewezen op een aantal andere tekortkomingen in de marktafbakening. Die tekortkomingen heeft OPTA in het onderhavige ontwerp aanvullend besluit niet hersteld. In het bijzonder wijzen Tele2 en EspritXB erop dat OPTA nog steeds ten onrechte vergeet om meervoudige PSTN op te nemen, ten onrechte VOB beschouwt als substituuut voor PSTN en ISDN1/2, en ten onrechte een kunstmatige 'knip' hanteert op basis van het aantal gelijktijdig te voeren gesprekken. Illustratief voor dit laatste punt is de situatie bij OT2010. [BEDRIJFSVERTROUWELIJK:]. De marktafbakening van OPTA miskent daardoor de zakelijke markt en het feit dat meervoudige maar ook enkelvoudige PSTN aansluitingen daarvan een onlosmakelijk onderdeel uitmaken.
7. Tele2 en EspritXB verwijzen naar hun zienswijze van 8 september 2011 en hun dupliek van 21 oktober 2011 en verzoeken OPTA alsnog in het definitieve aanvullende besluit Marktanalyse Vaste Telefonie 2011 en in het definitieve besluit Marktanalyse Vaste Telefonie de marktafbakening aan te passen.

2 Bedenkingen bij de voorgestelde retailregulering

8. In de aangescherpte ondergrenstariefregulering zoals voorgesteld wordt ervan uitgegaan dat voor de ondergrensregulering tenminste de integrale retailkosten onderdeel dienen uit te maken van de door KPN te dekken kosten. KPN mag zelf de daaruit resulterende retailopslag vaststellen en aan OPTA voorleggen. Totdat KPN dat heeft gedaan dient KPN volgens het ontwerp aanvullend besluit een retailopslag van 18,6% te hanteren.

2.1 Vaststelling retailopslag is intransparant

9. Tele2 en EspritXB merken op dat het voor hen niet transparant is op welke wijze dit percentage is vastgesteld. Volgens het ontwerpbesluit is dit percentage gebaseerd op cijfers uit de ASR rapportage van KPN uit 2009. De cijfers daaruit, evenals de methode op basis waarvan het percentage van 18.6% is vastgesteld zijn echter als vertrouwelijk aangemerkt en daarom voor Tele2 en Esprit XB niet te controleren.
10. Mede vanwege die intransparantie zijn Tele2 en EspritXB bezorgd om de ruimte die KPN krijgt om op basis van eigen calculaties een voor haar gunstiger definitieve integrale retailopslag te berekenen. KPN heeft er alle belang bij om kosten te verschuiven naar haar wholesale of ongereguleerde retail portfolio, om zo een lager opslagpercentage te bewerkstelligen. Tele2 en EspritXB vrezen dat dit ten onrechte leidt tot te lage opslag waarmee KPN mogelijk zelfs lager uit zal kunnen komen dan 18,6%, zonder dat daaraan een gewijzigde economische realiteit ten grondslag ligt en zonder dat marktpartijen op enigerlei wijze inzicht hebben in de wijze waarop die nieuwe opslag is bepaald.

2.2 Daadwerkelijke retailkosten KPN zijn hoger dan 18,6%

11. Bovendien is er alle reden om te twifelen aan de juistheid van de – eveneens op basis van cijfers van KPN vastgestelde – retailopslag van 18,6%. Eerder is OPTA zelf uitgegaan van een retailopslagpercentage van 23%, namelijk in de Richtsnoeren Prijssqueeze van 28 februari 2001.¹ De retailkosten zijn sindsdien vrijwel gelijk gebleven, terwijl de wholesale verkeerskosten enorm zijn gedaald en zelfs zijn gedecimeerd waar het gaat om vast-mobiel verkeer. Het is zeer onwaarschijnlijk dat de retailkosten sindsdien in gelijke mate of meer zijn gedaald. Integendeel, dit wijst er juist op dat de huidige retailkosten als percentage van de totale kosten inmiddels groter zijn dan 23%.

2.3 REO en niet EEO moet basis zijn voor retailopslag

12. Een retailopslag op basis van de integrale kosten van KPN is bovendien ineffectief. OPTA moet vooral ook de omstandigheden waarbinnen de alternatieve aanbieders moeten opereren meewegen in de hoogte van de opslag. De integrale kosten die KPN als basis gebruikt voor het bepalen van de retailopslag zijn de retailkosten van een aanbieder met een marktaandeel van 80%. In de markt kan onmogelijk een vergelijkbare aanbieder met een vergelijkbaar marktaandeel en efficiëntieniveau bestaan. Dat zou immers leiden tot een gezamenlijk marktaandeel van veel meer dan 100%. Tele2 en EspritXB hebben al eerder gepleit voor toepassing van een REO- in plaats van een EEO-model.² Alleen indien wordt uitgegaan van het retailkostenniveau

¹ Biba, Buba, vast-mobiel en internet inbelverkeer in de bijlagen 2 t/m 5 van de Richtsoeren OPTA/EGM/2000/200494

² Zie ondermeer de eerdergenoemde zienswijze van Tele2 en EspritXB op het ontwerp Marktanalysebesluit 2011 van 14

van een "Reasonable Efficient Operator" zoals Tele2 of EspritXB kan een retailopslag effectief zijn.

- 2.4 Prijspremie-effect leidt op zichzelf ook al tot een opslag van meer dan 18,6%
13. Ook vanwege het prijspremie-effect is een retailopslag van 18,6% niet effectief. Terecht wordt in het ontwerp aanvullend besluit op een aantal plaatsen vastgesteld dat eindgebruikers van KPN om historische redenen minder prijsgevoelig zijn. Tele2 en EspritXB – op dit moment de enige resterende aanbieders van enige omvang van nationale vaste telefoniediensten aan zakelijke gebruikers in Nederland – kunnen aantonen dat zij als alternatieve aanbieders minimaal [BEDRIJFSVERTROUWELIJK: ██████████] % goedkoper moeten aanbieden dan KPN voordat een klant overweegt om naar hen over te stappen. Voor nadere informatie op dit punt wordt verwezen naar de [BEDRIJFSVERTROUWELIJK: bijlagen 1 en 2] bij deze zienswijze. Dit percentage is nog exclusief de retailkosten van de alternatieve aanbieder.

2.5 Momentopname

14. Afgezien van bovenstaande redenen om uit te gaan van een hoger opslagpercentage dan 18,6% is van belang dat het hier gaat om een momentopname, waarbij een percentage als zodanig bij een daling van de wholesalekosten onvoldoende waarborg biedt. Wanneer de wholesale kosten dalen en de retailkosten gelijk blijven zullen de retailkosten als percentage van de wholesale kosten stijgen. Wanneer OPTA een percentage, welk percentage dan ook, heeft goedgekeurd, zal OPTA ervoor moeten waken dat de retailkosten die aan de totstandkoming van dat percentage ten grondslag liggen, tenminste kunnen worden goedge maakt. Wanneer nadien een daling van de wholesale tarieven optreedt, zal OPTA KPN moeten opleggen dit percentage navenant te verhogen om de absolute retailopslag in stand te houden. Partijen wijzen OPTA bij wijze van voorbeeld op de ontwikkeling van de bovengrens van de MTA tarieven. Het gemiddelde tarief ligt in 2012 30% lager dan in 2011. 2,6 versus 3,7 cent. Wanneer op basis van 2011 gegevens een retailopslag van bijvoorbeeld 25% wordt vastgesteld dan is daarmee een retailopslag van 25% van 3,7 cent, dat wil zeggen 0,93 cent beoogd. Door toedoen van de MTA tarief daling wordt deze marge echter ten onrechte teruggebracht tot 0,65 cent. Om de retailopslag constant te houden op 0,93 cent per minuut zal het percentage moeten stijgen. In dit voorbeeld naar 42%. Afgezien van de daling van de bovengrens van MTA is KPN vrij om haar gereguleerde wholesaletarieven te verlagen. Er geldt op de wholesale markt immers alleen wholesale bovengrensregulering.

15. Partijen pleiten voor een minimum percentage dat alleen voor die diensten waarvan het wholesale tarief in de loop van de regulering daalt, naar boven wordt bijgesteld, zodanig dat de oorspronkelijke absolute retailopslag in stand blijft.

2.6 Nader onderzoek vereist

16. Uit het voorgaande volgt dat de vaststelling van de retailopslag op 18,6% om meerdere redenen niet juist is. Tele2 en EspritXB verzoeken OPTA om nader onderzoek te doen naar de noodzakelijke hoogte van de retailopslag om de reguleringsdoelstelling te bereiken, en daarbij specifiek rekening te houden met de relevante prijspremie in de zakelijke markt. Dit is naar inzicht van Tele2 en EspritXB een noodzakelijke voorwaarde om te komen tot een deugdelijke onderbouwing van de hoogte van de ondergrens. Tele2 en EspritXB zijn bereid aan dit onderzoek hun volledige medewerking te verlenen.

2.7 Non discriminatie en transparantie

17. Voorts moet worden vastgesteld dat de aangescherpte ondergrens geen passende remedie is voor de verschillende concurrentieproblemen op de zakelijke retailmarkt voor vaste telefonie. Ondergrensregulering alleen is niet voldoende. Tele2 en EspritXB wijzen bijvoorbeeld op de lock in door KPN van ca. 450.000 Zakelijk BelBasis abonnees die per 1 januari 2011 heeft plaatsgevonden en die met de aangescherpte ondergrenstariefregulering niet op adequate wijze wordt geadresseerd. [BEDRIJFSVERTROUWELIJK:

18. Om mededingingsproblemen als gevolg van bijvoorbeeld de Zakelijk BelBasis actie van KPN te kunnen adresseren is het essentieel dat de non-discrimatieverplichting en de transparantieverplichting naast de aangescherpte tariefondergrensregulering van toepassing blijven zoals deze ook in het Marktanalysebesluit VT 2008 in stand zijn gehouden (welke verplichtingen als gevolg van de CBb uitspraak niet tussentijds per 1 januari 2010 zijn geëindigd).
19. De effectiviteit van de regulering wordt aanzienlijk verhoogd wanneer OPTA zowel non-discriminatie als ondergrensregulering oplegt. Non-discriminatie is naar zijn aard een vorm van regulering met intrinsieke 'Checks and Balances', die ondergrensregulering ontbeert. KPN zal bij non-discriminatie immers altijd op zoek zijn naar een evenwicht tussen enerzijds een competitieve prijs en anderzijds een maximaal rendement op de 'installed base'. Dit leidt ertoe dat KPN minder geneigd is het allerlaagste prijsniveau op te zoeken omdat dit direct haar rendement op overige afnemers negatief beïnvloed. Bij een integrale retailopslag zonder non-discriminatieverplichting

zal KPN alleen een prikkel voelen om de laagst mogelijke klantspecifieke prijs vast te stellen, en om daarbij vooral 'creatieve' integrale kostprijscalculatie te bedrijven. Hierbij is geen sprake van welke balans dan ook.

20. KPN zal trachten haar kostenmodellen en cijfers zo ver mogelijk op te rekken en een zo laag mogelijk opslagpercentage te berekenen; zo laag dat dit opslagpercentage gezien de hogere retailkosten van alternatieve aanbieders in combinatie met het prijspremie-effect volstrekt ineffectief zal zijn (zie randnr. 12 en 13 hierboven). Ondergrensregulering die afhankelijk is van kostenallocatie van KPN is niet robuust. Er is een gerede kans dat deze regulering in de praktijk onvoldoende soelaas zal bieden om de mededingingsproblemen zoals prijsdiscriminatie en marge uitholling te remediëren.
21. Tele2 en EspritXB menen dat een non-discriminatieverplichting in combinatie met een transparantieverplichting een absoluut noodzakelijk vangnet is om tenminste nog enige effectieve regulering over te houden wanneer KPN's berekeningen leiden tot een te lage retailopslag. De non-discriminatie verplichtingen zoals die ook thans van toepassing zijn, dienen in de periode 2012-2014 te gehandhaafd te blijven:

vii. Op grond van artikel 6a. 12, onder a, van de Tw legt het college aan KPN de verplichting tot non-discriminatie op. Het college verplicht KPN om bij de levering van haar diensten op de niet concurrerende retailmarkten voor vaste telefonie eindgebruikers in gelijke gevallen gelijk te behandelen. Daarnaast legt het college KPN de volgende aanvullende gedragsregels op:

- verbod op selectieve prijsoponderbieding mag dezelfde diensten niet tegen verschillende voorwaarden en tarieven leveren aan eindgebruikers met eenzelfde of vergelijkbaar vraagprofiel. KPN mag geen aanbod doen aan individuele of onvoldoende grote groepen eindgebruikers waarbij het aanbod van de concurrentie direct gevolgd wordt;
- verbod op loyaliteitskortingen. KPN mag geen kortingen geven die gericht zijn op afname van alle diensten door een eindgebruiker bij één aanbieder. Daarnaast mag KPN geen kortingen geven die gebaseerd zijn op het historische koopgedrag van de eindgebruiker. Daarnaast mag KPN geen aanbiedingen doen aan eindgebruikers die leiden tot onredelijke overstapdrempels;
- indien gedifferentieerd wordt op basis van het vraagprofiel, moet de differentiatie 1) op objectieve criteria gebaseerd zijn, 2) logisch en consistent opgebouwd zijn en 3) niet gericht zijn op het bevoordelen van specifieke eindgebruikers, maar gericht zijn op een voldoende grote groep eindgebruikers;
- indien differentiatie gebaseerd is op aantoonbare onderliggende kostenvoordelen is differentiatie geoorloofd. Differentiatie in de retailtarieven voor verkeer van KPN naar de verschillende off net aanbieders mag alleen als deze differentiatie voldoet aan de hiervoor genoemde voorwaarden.

2.8 Effecten op bundels

22. Tele2 en EspritXB stellen vast dat OPTA voornemens is de retailondergrensregulering ook op te leggen op telefoniediensten waarvoor in beginsel geen tariefregulering geldt, wanneer die diensten worden aangeboden in een bundel met op tarief gereguleerde diensten. Bijvoorbeeld een bundel met PSTN en ISDN2. Voor een dergelijke bundel geldt een ondergrens op basis van de wholesaletarieven uit het referentieaanbod verhoogd met de opslag van 18,6% zo begrijpen partijen Randnummer X uit het Dictum van het ontwerp voor het aanvullende besluit 2011.
23. Partijen stellen vast dat KPN er een belang bij heeft in bovengenoemd voorbeeld te bepleiten dat er geen sprake is van een bundel. Ze kan dit in de levering (eenvoudig) onderbouwen door gescheiden te factureren en twee gescheiden overeenkomsten op te stellen. Ze kan dit als voorwaarden opnemen in haar aanbod. Als het tarief dat KPN biedt voor PSTN alleen wordt geboden omdat er door de afnemende partij ook ISDN diensten worden afgenomen, dan moet de conclusie zijn dat sprake is van een bundel.
24. Partijen pleiten er dan ook voor dat OPTA oplegt dat er de facto sprake is van een bundel wanneer een partij zowel telefoniediensten afneemt waarvoor ondergrens tariefregulering geldt op basis van een integrale retailopslag, als telefoondiensten waarvoor die regulering niet geldt. Alleen wanneer KPN aantoonbaar dat de dienst die ze apart behandeld wil zien, ook in soortgelijke omstandigheden tegen identieke voorwaarden zelfstandig aan derden wordt aangeboden, is het KPN toegestaan deze dienst ook daadwerkelijk uit de bundel te halen. Ook hier merken partijen op dat bovenstaand probleem kleiner wordt wanneer zakelijk PSTN een zelfde ondergrensregulering krijgt als OPTA voornemens is op te leggen voor ISDN diensten.

2.9 Bundeling met verkeer

25. Tele2 en EspritXB vragen specifiek aandacht voor bundeling van verkeer met en zonder tariefregulering: CPS op ISDN versus CPS op PSTN. In offertes en aanbestedingen wordt door de vragende partij vrijwel nooit onderscheid gemaakt tussen volumes die vanaf PSTN ontspringen en volumes die vanaf ISDN bundels ontspringen. Als dat onderscheid niet op een eenduidige correcte manier gemaakt kan worden – en dat is in de praktijk het geval -, dan is uit het huidige ontwerp marktanalysebesluit incl. het ontwerp aanvullende besluit niet op te maken hoe de verkeersbundel dient te worden getoetst.

2.10 Aandachtspunten in verband met de berekening van de ondergrens

26. Tele2 en EspritXB hebben in verband met het voorstel voor de ND-5 toets in de ontwerpbesluiten voor onder andere ULL en Vaste Telefonie een aantal aandachtspunten in verband met de berekening van de ondergrens naar voren gebracht. Deze aandachtspunten gelden evenzeer voor de berekening

van de ondergrens in verband met de retailondergrenstariefregulering. Tele2 en EspritXB verzoeken OPTA om deze opmerkingen als hier herhaald en ingelast te beschouwen.

27. Meer in het bijzonder vragen Tele2 en EspritXB nogmaals aandacht voor de in aanmerking te nemen wholesale-inkoopkosten voor het afwickelen van verkeer naar 0800 nummers afkomstig van mobiele netwerken. Deze dienstverlening staat op de nominatie om gereguleerd te worden. Aangezien de inkoop van deze diensten onvermijdelijk is voor partijen als Tele2 en EspritXB, dient deze niet op basis van LRIC tarieven in de berekening van de ondergrens te worden meegenomen, maar op basis van het gemiddelde externe tarief.

2.11 WLR over glasvezel (FttO)

28. In hun dupliek van 21 oktober 2011 hebben Tele2 en EspritXL tevens aangegeven dat het mede met het oog op de effectiviteit van gedragsregel 5 essentieel is, dat de WLR-regulering ook van toepassing blijft op WLR over glasvezel (FttO). Terecht heeft OPTA dit in het ontwerpbesluit Vaste Telefonie 2011 als uitgangspunt genomen. In hun eerder genoemde dupliek (par. 2.1) op dat besluit hebben Tele2 en EspritXB erop gewezen dat het buiten de WLR regulering houden van FttO KPN onder meer in staat stelt de werking van een ND-5 toets eenvoudig te omzeilen. Voor de effectiviteit van de aangescherpte retailondergrensregulering in het ontwerp aanvullend besluit 2008 is eens te meer essentieel dat WLR over FttO gereguleerd blijft.

3 Bedenkingen bij het voorgestelde moment waarop de verplichtingen in het Aanvullend besluit Marktanalyse Vaste Telefonie 2008 zouden komen te vervallen

29. Tele2 en EspritXB merken op dat de bepalingen inzake inwerkingtreding en implementatie in het Aanvullend besluit Marktanalyse Vaste Telefonie 2008 en het Aanvullend besluit Marktanalyse Vaste Telefonie 2011 (onbedoeld) niet goed op elkaar aansluiten. In voetnoot 30 bij Randnummer 103 in het concept aanvullend Besluit 2008 geeft OPTA aan dat de verplichtingen uit het (aangepaste) 2008 besluit van kracht blijven tijdens de implementatie periode van het 2011 besluit.
30. Op dit moment bepaalt het ontwerp voor het Aanvullend besluit Marktanalyse Vaste Telefonie 2011 in dictumonderdeel IX dat de retailverplichting als opgelegd in het Aanvullende besluit 2008 wordt ingetrokken onder gelijktijdige oplegging van de in het Aanvullend besluit Marktanalyse Vaste Telefonie 2011 genoemde verplichting. De implementatietermijn volgens dit laatste besluit bedraagt echter drie maanden na inwerkingtreding voor list prices en uitstaande offertes. De implementatietermijn voor lopende contracten bedraagt volgens dit laatste

besluit zelfs negen maanden.

31. Dat betekent dat KPN de eerste 3 maanden na inwerkingtreding van het Aanvullend besluit Marktanalyse Vaste Telefonie 2011 niet gereguleerd zou zijn. Voor overeenkomsten die gedurende deze periode van 3 maanden zouden worden gesloten zou daarnaast ook nog de implementatietermijn van 9 maanden van toepassing worden.
32. Aangezien het gaat om ondergrensregulering die ook al grotendeels van toepassing is op grond van het Aanvullend marktanalysebesluit Vaste Telefonie 2008, is er wat betreft Tele2 en EspritXB geen aanleiding voor het gunnen van een implementatietermijn, behalve voorzover de implementatietermijn op basis van dat eerdere besluit nog niet zou zijn verstreken.
33. Voor ISDN1/ISDN2 diensten die op grond van het Aanvullend besluit 2011 aanvullend op retailondergrens gereguleerd worden, kan daarnaast worden volstaan met een korte implementatietermijn van 3 maanden voor de lopende contracten te rekenen vanaf de inwerkingtreding van het definitieve besluit Vaste Telefonie 2012 – 2014. Een langere implementatietermijn is niet noodzakelijk en niet aanvaardbaar.
34. Daarnaast zou OPTA KPN in ieder geval moeten opleggen dat KPN haar tarieven gedurende de implementatietermijn niet mag aanpassen, anders dan om de betreffende overeenkomst in overeenstemming te brengen met de toepasselijke ondergrensregulering.
35. Concluderend zou de implementatiebepaling in dictumonderdeel XV van het Aanvullend marktanalysebesluit Vaste Telefonie 2011 als volgt kunnen worden aangepast:

“De implementatietermijn voor lopende contracten die op het moment van inwerkingtreding van het definitieve besluit Vaste Telefonie 2012-2014 voor het eerst op ondergrens worden gereguleerd, bedraagt drie maanden na inwerkingtreding van het definitieve besluit Vaste Telefonie 2012-2014. Voor alle overige lopende contracten en het actief afneembaar portfolio (list prices, uitstaande offertes) treden de onderhavige retailondergrensverplichtingen onmiddellijk in werking met dien verstande dat de implementatietermijn voor het doorvoeren van eventuele prijsaanpassingen ten behoeve van de installed base, wat betreft overeenkomsten gesloten vóór publicatie van het ontwerp Aanvullend besluit Marktanalyse Vaste Telefonie 2011 gelijk wordt gesteld aan de implementatietermijn opgenomen in het Aanvullend besluit Marktanalyse Vaste Telefonie 2008 voorzover deze implementatietermijn nog niet is verstreken.”
36. Bij dit alles zal duidelijk moeten worden gemaakt dat sprake is van een

naadloze overgang van verplichtingen.
